

ΚΑΤΑΒΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

ΠΡΟΕΡΤΙΟΝ

Ἦχος γ΄. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Ἡ Παρθένος σήμερον, τὸν προαιώνιον Λόγον,
ἐν Σπηλαίῳ ἔρχεται, ἀποτεκεῖν ἀπορρήτως.
Χόρευε ἡ οἰκουμένη ἀκουτισθεῖσα,
δόξασον μετὰ Ἀγγέλων καὶ τῶν Ποιμένων,
βουληθέντα ἐποφθῆναι,
παιδίον νέον, τὸν πρὸ αἰώνων Θεόν.

Ἡ Παρθένος (Μαρία) σήμερα τὸν Λόγο
ποῦ πρὶν ἀπὸ τοὺς αἰῶνες ἦταν καὶ εἶναι
μὲς στὸ σπήλαιο ἔρχεται γιὰ νὰ (Τὸν) γεννήσει μυστικά.
Ἡ Οἰκουμένη ἄκουσε (τὸ νέο) καὶ χόρευε,
δόξασε μαζί με τοὺς Ἀγγέλους καὶ τοὺς Βοσκούς,
τὸν πρὶν ἀπὸ τοὺς αἰῶνες (ζῶντα), Θεὸ
ἐπειδὴ θέλησε νὰ μᾶς φανερωθεῖ σὰν Νέο Παιδί.

ΕΟΡΤΙΟΝ

Ἦχος γ΄. Αὐτόμελον. Ποίημα Ῥωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ.

Ἡ Παρθένος σήμερον, τὸν ὑπερούσιον
τίκτει,
καὶ ἡ γῆ τὸ Σπήλαιον, τῷ ἀπρόσιτῳ
προσάγει.
Ἄγγελοι μετὰ Ποιμένων δοξολογοῦσι.
Μάγοι δὲ μετὰ ἀστέρος ὁδοιποροῦσι.
Δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη, Παιδίον νέον,
ὁ πρὸ αἰώνων Θεός.

Ἡ Παρθένος (Μαρία) σήμερα τὸν Ὑπερούσιο (Θεό) τίκτει
καὶ ἡ γῆ τὸ σπήλαιο πηγαίνει καὶ προσφέρει στὸν Ἀπρόσιτο.
Οἱ Ἄγγελοι μαζί με τοὺς Βοσκούς δοξολογοῦν
καὶ οἱ Μάγοι μαζί με τὸ ἄστρο ὁδοιποροῦν,
ἐπειδὴ γιὰ ἡμᾶς ἐγεννήθη (σὰν) Παιδί Νέο
ὁ Θεὸς ποῦ πρὶν ἀπὸ τοὺς αἰῶνες ἦταν καὶ εἶναι.

Ερμηνεία της εικόνας της Γέννησης του Κυρίου

Γεμάτοι ιερές εικόνες είναι οι Ναοί μας. Όχι μόνο για να τις ασπαζόμαστε οι πιστοί. Κάθε εικόνα είναι κι ένα ολόκληρο βιβλίο, που μας διδάσκει. «Βιβλία των γραμμάτων» ονομάζει τις εικόνες ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, γιατί αποτυπώνονται εκεί παραστατικά η διδασκαλία της Εκκλησίας μας ή και οι βίοι των αγίων μας. Αυτά, δηλαδή, που ένας μορφωμένος θα διάβαζε σε διάφορα βιβλία. Ας δούμε, όμως, τι μπορεί κανείς να «διαβάσει» στην εικόνα της Γέννησης του Κυρίου!

Η εικόνα

Το μαύρο τριγωνικό σπήλαιο συμβολίζει τη σκοτεινιά του προχριστιανικού κόσμου.

Μέσα στη φάτνη βρίσκεται το «Παιδίον» τυλιγμένο σε λευκά σπάργανα. Πίσω απ' τη φάτνη βρίσκονται δύο ζώα, ένα βόδι κι ένα γαϊδουράκι. Η παρουσία τους εκεί εξηγείται από την προφητεία του Ησαΐα: «Γνωρίζει το βόδι τον ιδιοκτήτη του και ο όνος τη φάτνη του Κυρίου του. Ο Ισραήλ όμως δε με γνωρίζει και ο λαός μου δε με καταλαβαίνει», (Ησ. 1,3).

Οι άγγελοι βρίσκονται στο πάνω μέρος της εικόνας. Οι μισοί δοξολογούν το Θεό και οι άλλοι φέρνουν την καλή αγγελία στους ποιμένες. Ο αστέρας δείχνει τη φάτνη.

Στο κέντρο της εικόνας βρίσκεται η Παναγία. Είναι η πιο μεγάλη απ' όλα τα άλλα πρόσωπα για να τονισθεί η συνεισφορά της στη σωτηρία του ανθρώπου.

Στο κάτω μέρος της εικόνας εμφανίζεται ο Ιωσήφ, σκεπτικός για όλα όσα συμβαίνουν. Δίπλα του, μεταμφιεσμένος με τη μορφή γέροντα, ο Σατανάς προσπαθεί να σπείρει αμφιβολία στην ψυχή του δίκαιου γέροντα. Επιτείνει μάλιστα τις αμφιβολίες του Ιωσήφ για την παρθενία της Θεοτόκου μπήγοντας στη γη το ραβδί του και υπαινισσόμενος ότι όσο είναι δυνατόν το ξερό ραβδί να βλαστήσει, άλλο τόσο η Παναγία είναι δυνατόν να είναι Παρθένος. Όμως το ραβδί πετάει φύλλα!

Τέλος, ο Ιωσήφ ζωγραφίζεται στην άκρη της εικόνας κι όχι μαζί με την Παναγία και το Χριστό γιατί δεν είναι πατέρας, αλλά μόνο προστάτης της οικογένειας.

Ερμηνεία της εικόνας

ΦΑΤΝΗ: Βρίσκεται στο κέντρο της εικόνας μέσα σε ένα μαύρο τριγωνικό σπήλαιο που φανερώνει τη σκοτεινιά του προχριστιανικού κόσμου, μέσα στον οποίο λάμπει το Θείο Βρέφος. Πίσω από τη Φάτνη βρίσκονται δύο ζώα ένα βόδι και ένα γαϊδουράκι.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ: Φεγγοβολεί μέσα στα λευκά σπάργανά Του. Όλοι οι λαοί Τον περίμεναν. Όλοι οι άνθρωποι, εκτός απ' τον Ηρώδη, χαίρονται για τον ερχομό Του.

ΠΑΝΑΓΙΑ: Στο κέντρο της εικόνας είναι και η Παναγία ξαπλωμένη. Η γυναίκα που έφερε στον κόσμο τον Σωτήρα Του. Κουρασμένη από τη Γέννα και γι' αυτό, ξαπλωμένη. Με σεβασμό, όμως, κοιτάζει το Θεϊόν Βρέφος, που γέννησε. Η παρουσία της εκεί, δηλ. στο κέντρο της εικόνας, δείχνει πως στο σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου, βοηθά και το ανθρώπινο γένος.

ΑΓΓΕΛΟΙ: Στο πάνω μέρος της εικόνας οι μισοί δοξολογούν το Θεό: «Δόξα στον ύψιστο Θεό και ειρήνη στη Γη και ευαρέσκεια στους ανθρώπους», και οι άλλοι φέρνουν καλά νέα στους ποιμένες: «Γεννήθηκε για σας σήμερα σωτήρας»!

ΜΑΓΟΙ (δηλ. αστρολόγοι, βασιλιάδες και ιερείς): Στην άλλη μεριά της εικόνας είναι οι Μάγοι άλλοτε πεζοί και άλλοτε πάνω σε καμήλες κρατώντας τα δώρα τους έρχονται απ' την Ανατολή για να προσκυνήσουν τον «νεογέννητο βασιλιά των Ιουδαίων». Μπροστά τους είναι το Αστέρι, το μήνυμα που στάλθηκε από τον Ουρανό για να τους οδηγήσει στον αναμενόμενο Λυτρωτή.

Ο ΓΑΪΔΑΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΒΟΔΙ! Τα ζώα του στάβλου, που με το χνώτο τους ζεσταίνουν τον Χριστό. Συμβολίζουν του Ιουδαίους και τους Εθνικούς, που δεν είχαν γνωρίσει ακόμη τον Λόγο του Θεού. Το σκοτάδι της σπηλιάς συμβολίζει αυτήν την άγνοια.

ΙΩΣΗΦ: Στο κάτω αριστερό μέρος βρίσκεται ο Ιωσήφ, ο προστάτης της Παναγίας και του μικρού Ιησού. Ο «γέρος» δίπλα του είναι ο διάβολος που τον βάζει σε σκέψεις γύρω από την αγνότητα της Μαριάμ.

ΛΟΥΤΡΟ: Στο κάτω δεξί μέρος της εικόνας ζωγραφίζεται το πρώτο λουτρό. Δεν μαρτυρείται στα ιερά Ευαγγέλια κι ούτε μπορεί να έγινε στην ερημιά του σπηλαίου. Δηλώνει, όμως, έτσι ο αγιογράφος την ανθρώπινη φύση του Κυρίου. Ο Χριστός ήταν και άνθρωπος και είχε τις απαιτήσεις της ανθρώπινης φύσης.

Πηγή: Κοίμηση Θεοτόκου Φανερωμένης Χολαργού